

Federatie
van Clubs van
Past Rotarians
in Nederland

Nieuwsbrief nr. 25, 15 juni 2021

Afdrukbare versie, zonder links naar de website.

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

Beste mede Past Rotarians,

Eindelijk zien de tijden er weer hoopvol uit nu het Kabinet en het OMT de Coronamaatregelen hebben kunnen versoepelen. Dat betekent voor ons als clubs dat wij elkaar fysiek weer kunnen treffen; gevaccineerd en wel! Dat wij elkaar als vanouds weer kunnen spreken, samen lunchen of dineren en van gedachten kunnen wisselen. We hebben er lang op moeten wachten, maar het geduld wordt beloond. En met de zomer voor de deur is dit een mooi vooruitzicht.

Tal van clubs hebben overigens in de loop van de tijd oplossingen gevonden om het onderlinge contact te onderhouden, daarmee rekening houdend met een aantal voorwaarden: in kleine clubjes elkaar thuis of in de tuin ontmoeten, via Zoom luisteren naar een inleider en door middel van een maandbericht elkaar op de hoogte houden. Kortom velen vonden een creatieve uitweg om met elkaar in contact te blijven en zo bleef de onderlinge clubgeest in stand. En nu, hopelijk zonder onderbreking, terug op de weg naar “normaal”.

Toch is er wel een teleurstelling te melden: onze reiscommissie heeft laten weten dat de reis naar Budapest in september helaas wederom om Corona-redenen is afgelast. Voor alle deelnemers en niet in het minst voor de reiscommissie zelf, een grote teleurstelling. Maar zij geeft de moed niet op, uiteindelijk zal het moment komen dat het bezoek aan Budapest kan doorgaan!

Tenslotte: het Federatiebestuur zoekt nog naar een kandidaat voor het penningmeesterschap. Mocht u belangstelling hebben en enige affiniteit met deze portefeuille, dan vraag ik u zich te melden bij onze webmaster, Tjeert ten Wolde.

Beste club-vriendinnen en -vrienden, het Federatiebestuur wenst u allen een mooie zomer, met hartelijke groet,

Rob van der Heijden, voorzitter

DE CLUBS MOGEN WEER BINNEN BIJEENKOMEN!

De versoepelingen van de coronaregels die zojuist zijn ingegaan maken het mogelijk dat clubs weer in hun horecagelegenheid bijeen kunnen komen. Het is te verwachten dat het overgrote deel van de clubs die gelegenheid niet voorbij zal laten gaan.

De voorwaarden waaronder binnen mag worden vergaderd zijn ongeveer dezelfde als vorige zomer, maar er is één belangrijk verschil: vrijwel alle Past Rotarians zijn nu gevaccineerd en ook de vaccinatiegraad van het horecapersoneel neemt snel toe. Dat betekent dat clubs die vorige zomer niet bijeenkwamen, dat nu wellicht wel gaan doen. Het betekent ook dat clubleden die er toen voor kozen om

zichzelf en anderen te beschermen door de clubbijeenkomsten te mijden, nu wel zullen komen.

Tjeert ten Wolde, webmaster

.....

DE FEDERATIEREIS NAAR BUDAPEST IS GEANNULEERD

Door alle onzekerheden die de Coronapandemie met zich meebrengt is de Reiscommissie genoodzaakt om de voorgenomen groepsreis naar Budapest, die gepland was voor 24 tot 29 september, te annuleren.

Degenen die zich voor deze reis hadden opgegeven zijn hiervan op de hoogte gesteld.

Leendert Kruik, lid van de Reiscommissie

.....

CPR EEMSDDELTA KWAM BIJEEN OP EEN TERRAS

Naar aanleiding van een vraag van de Federatievoorzitter in Nieuwsbrief Nr. 24 meldde de club Eemsdelta het volgende.

*De CPR Eemsdelta pakt voorzichtig de draad weer op.
De terrassen zijn open en we hebben 26 mei een terrasbijeenkomst op onze vaste stek. Landgoed Ekenstein te Appingedam. Van 17.30 tot ca. 18.30 met een aangeklede borrel.*

.

Leen Kazemier, secretaris CPR Eemsdelt

CPR DE RANDMEREN HAD OP 19 MEI EEN ZOOM-BIJEENKOMST

Opening: Van lieverlede schuiven steeds meer leden bij tot we uiteindelijk met 18 personen deelnemen.

Nadat voorzitter Wim zijn koffie heeft gehaald heet hij allen hartelijk welkom en doet ook de groeten van Ivo Ekker die evenals allen erg verlangt naar fysieke bijeenkomsten.

Afgezegd: Yelte Ferwerda, Joost Schoute, Wim Roorda en Ivo Ekker hebben zich afgemeld.

Jarig: Niemand van de club is komende 14 dagen jarig.

Zieken: Het wel en wee van een drietal leden komt aan de orde.

Spreker: Hans van Vliet zal vandaag de spreker zijn.

Programmacommissie: Volgende keer, 2 juni, zal Wim van de Berg, zoon van Joop, onze spreker zijn over het onderwerp: Nanotechnologie.

Bestuurswisseling: Het bestuur wil proberen de bestuurs- overdracht in een fysieke bijeenkomst te doen en zal daarover overleggen met het nieuwe bestuur. Uit verschillende mededelingen blijkt dat over diverse overdrachten van bestuursfuncties al overlegd wordt.

Leendert van Saarloos, secretaris

Opmerking van de webmaster: Titel en de tekst achter 'Zieken' aangepast.

CPR 'T GOOI HAD EEN CLUBBIJEENKOMST IN EEN TUIN EN INSTALLEERDE DAAR VIER NIEUWE LEDEN

Op 25 mei 2021 hield de club 't Gooi een bijeenkomst in de tuin van één van de leden. Het was de eerste fysieke bijeenkomst sinds 13 oktober 2020. Het was fris, maar gelukkig wel droog.

De hoofdmoot van het programma bestond uit de installatie van vier nieuwe leden.

Tjeert ten Wolde, webmaster

DE HAAGSE CLUB HAD IN MEI TWEE ZOOM-BIJEENKOMSTEN MET EEN LEZING

Dinsdag 11 mei 2021, ZOOM-vergadering

Deelnemers: 15

Spreker: Dr. Walter Henny; presentator Alexander Heldring

Onderwerp: *Toen wij uit Rotterdam vertrokken...*, ZEEREIZEN NAAR AMERIKA, elite en paupers aan boord van de schepen van de Holland Amerika Lijn.

Voorzitter Alexander opende de bijeenkomst met een citaat van een van de anekdotische notities van Floor Kist en gaf vervolgens het woord aan Walter Henny, jongere broer van ons lid Axel, die in december l.l. al eens een zeer interessante lezing voor onze club heeft gehouden over “bloed”. De spreker vertelde met een parafrase van de bekende uitspraak van Couperus, dat hij zich een echte Rotterdammer voelde en trots was op zijn stad. Daarom wilde hij graag vertellen over een belangrijk onderdeel van de zeevaartgeschiedenis van “zijn” Rotterdam.

In 1871 is de Nederlands Amerikaanse Stoomvaart Maatschappij opgericht, die later de naam Holland Amerika Lijn zou gaan dragen. In 1975 is de laatstgenoemde naam afgekort tot HAL. In de tweede helft van de 19^e eeuw vervoerde de Holland-Amerika Lijn twee categorieën passagiers. In de zeer luxueuze 1e en heel comfortabele 2^e klasse bivakkeerden ongeveer 100 passagiers, terwijl in het “steeragedeck” wel 800 landverhuizers verbleven. De inrichting was daarvoor gericht op “massaproductie”. Zo waren er onvoldoende sanitaire voorzieningen met als gevolg een aanzienlijke sterfte aan boord. Van overheidswege is er aan het einde van de 19^e eeuw een onderzoek gedaan naar de omstandigheden van de passagiers van het tussendeck, dat in 1903 heeft geleid tot verbeteringen, maar die waren ook daarna nog steeds onvoldoende. Opmerkelijk is, dat de 3^e klas van de Titanic veel beter was uitgerust. De spreker toonde ons veel interessante foto’s van de schepen (waarvan de namen van de passagiersschepen altijd eindigden met het woord ...dam, terwijl de vrachtschepen namen droegen met als slotwoord ...dijk). Vooral plaatjes van de inrichting van de schepen gaven een goede indruk van de omstandigheden aan boord in de verschillende klassen.

Beroemde schepen van het midden van de vorige eeuw waren de Statendam, het ss. Rotterdam (te water gelaten in 1958), dat slechts een enkele overtocht in de lijndienst naar New York heeft gemaakt, en het ms. Rotterdam, dat uitsluitend als cruiseschip heeft dienstgedaan. Het eerstgenoemde schip is in 2001 bij het voormalige hoofdkantoor van de Holland Amerika Lijn ter hoogte van Katendrecht aan de kade van de Maas afgemeerd nadat het was aangekocht door de (woning)coöperatie Vestia. Het is een van de bezienswaardigheden van de stad en doet dienst als museum en hotel.

De scheepvaartactiviteit van de Nederlandse maatschappij is uiteindelijk overgedaan aan een cruisemaatschappij, die is gevestigd in Seattle, terwijl de HAL als beursgenoteerde investeringsmaatschappij nog steeds actief is.

Walter Henny gaf ons met zijn voordracht een bijzondere kijk op de maritieme historie van Rotterdam. Via zijn broer Axel is aan de spreker als dank voor zijn bijdrage aan onze clubbijeenkomst de bekende fles wijn overhandigd.

Dinsdag 25 mei 2021, ZOOM-vergadering

Deelnemers: 14

Spreker: Axel Henny, presentator: Alexander Heldring

Onderwerp: ZEEREIZEN NAAR HET OOSTEN, DE OOST, NEDERLANDS OOST-INDIË

Voorzitter Alexander opende de bijeenkomst met een “ikje” uit de NRC, dat is geplaatst door zijn promotor de Groningse historicus Duko Bosscher.

Evenals bij de lezing van zijn broer Walter het geval was, ondersteunde Axel zijn voordracht met een grote hoeveelheid beeldmateriaal, dat een goede indruk gaf van de manier van reizen in de periode van medio 19^e eeuw tot de jaren 60 van de 20^e eeuw.

Opvallend verschil met de vorige lezing was, dat de schepen naar Noord-Amerika in de 3^e en 4^e klasse landverhuizers vervoerden, vooral plattelandsbewoners, die op de bestemming zouden blijven, terwijl de 2^e en zeer gerieflijke 1^e klas bestemd waren voor zakenlieden en toeristen met een ruime beurs. De passagiers naar Indië daarentegen waren vooral stadsmensen, die na een kort of langer verblijf zouden terugkeren naar Nederland of militairen van het KNIL. (De overheid wilde in die tijd niet dat er in Indië een blank proletariaat zou ontstaan.) De klasseindeling aan boord was ook hier een zeer luxueus ingerichte 1^e en ook fraaie 2^e klasse voor o.a. de officieren met een derde klas voor de onderofficieren en de 4^e klasse voor de soldaten. Voor de laatste groep was het perspectief in de Oost niet erg aantrekkelijk: een mortaliteit van 80% tot halverwege de koloniale periode, later kwam het niet onder de 45%.

Tot de jaren 70 van de 19^e eeuw was het transport naar Indië een staatsmonopolie. Overgrootvader Henny vervoerde met zijn zeilschip naar de Oost dan ook niet alleen producten, maar bovendien militairen, die dienstdeden in Indië. Sinds 1870 kwam er ruimte voor private activiteiten. In dat jaar is de (Amsterdamse) Stoomvaartmaatschappij Nederland opgericht, gevolgd in 1880 door de Rotterdamse Lloyd. De beide maatschappijen waren concurrenten, maar werkten ook samen; zij adverteerden als duo over de reizen naar Nederlands-Indië, zodat er een geregeld aanbod was van heen- en terugreizen naar de archipel. Het vervoer binnen de archipel werd verzorgd door de Kon. Pakketvaart Maatschappij. De schepen van de Lloyd droegen veelal namen, ontleend aan Indische plaatsen, terwijl de SMN namen van geschiedkundige figuren of van leden van het koningshuis hanteerde. In de tijd voor de Tweede Wereldoorlog waren de meest bekende passagiersschepen de Oranje (MSN) en Willem Ruys (RL).

Om de zeereis te bekorten boden de SMN en de RL ook reizen per trein aan naar respectievelijk Genua of Marseille. Dit was een toeristisch alternatief voor de drie weken lange en eentonige reis naar Indië. Een markant punt in de reis was het Suezkanaal. Daar werd de Europese kleding verwisseld met het tropentenuue en gingen de hitte en verveling een duidelijke rol spelen. NB er was nog geen airco!

In de periode 1950-1960 is de glorie tijd van de vaart naar de Oost afgelopen. Het ms Oranje, dat tijdens de oorlog dienst heeft gedaan als troepentransportschip, is in 1979 gesloopt. De Willem Ruys heeft in 1994 hetzelfde lot ondergaan.

Tot slot vertelde Piet Kreijger enige persoonlijke herinneringen van de overtocht naar (vlak vóór W.O.II) en terug (kort na W.O.II) van de Oost.

Bij de afsluiting van dit maandbericht past een woord van speciale dank voor Axel Henny, die in de ZOOM-periode wel vier keer als spreker is opgetreden met boeiende historische beschouwingen. Daarbij heeft hij ook niet gearzeld om een beroep te doen op zijn broer, die twee keer interessante voordrachten voor ons heeft gehouden.

Op dinsdag 8 juni en dinsdag 22 juni a.s. zullen er weer “fysieke” bijeenkomsten in Chateau Bleu plaatsvinden, waarbij respectievelijk Hans Haardt en Dick Jaeger een voordracht zullen houden. Corona-volente is bijwonen van deze bijeenkomsten alleen mogelijk wanneer de leden zich vóór 10 uur de maandag daaraan voorafgaand bij de secretaris hebben AANGEMELD.

Hans Franken (secretaris)

.....

CPR DRIENERMARKE HEEFT EEN PRACHTIG CLUBBLAD

Al sinds 2008 heeft de Club van Past Rotarians Drienermarke te Enschede/Hengelo haar eigen clubblad: de Drienermarker. Daarin wordt verslag gedaan van bijeenkomsten en worden andere wetenswaardigheden uitgewisseld. En we hebben ontdekt dat je er ook ‘verhalen aan tafel’ in kwijt kunt die dan zelfs nog wat uitvoeriger kunnen zijn, compleet met illustraties.

We hebben een vaste redactie en twee editors die de (bijna professionele) opmaak verzorgen. Elk clublid en/of partner wordt uitgedaagd om te schrijven. Ons blad verschijnt tweemaal per maand en als daar aanleiding toe is, wel eens met een extra nummer. De echtgenote van een onzer leden verzorgt, als opmaat, onder pseudoniem Omara, in elk nummer een kort gedicht dat slaat op de actualiteit in het blad.

Vooraf tijdens de corona-sluiting van onze pleisterplaats was ons clubblad een uitstekend middel om contact te onderhouden.

Intussen zijn we al aan de dertiende jaargang bezig – zie de volgende bladzijden.

Co van Zundert (een van de redacteuren)

De Drienermarker

Voor en door de leden van de Club van Past Rotarians Drienermarke

13e jaargang mei 2021 nummer 9

De Broeierd

*Voor een "vakmens" is 't niet uit te houwen
veel papieren controle en wantrouwen.
Je wilt je werk deskundig doen
met gevoel voor menselijk fatsoen!
Maken politici nieuwe wetten
dan moeten ze op de gevolgen letten.
Omara.*

In het dagblad TCTubantia van 27 april jl. staat een interview (Herman Haverkate) met de nestor uit onze club Steef Weijers wat de meesten van ons wel gelezen zullen hebben en hierin kwam o.m. aan de orde de veranderende bestuurscultuur binnen het CDA en ook in algemene zin binnen de politiek.

Co van Zundert vond hierin inspiratie om aandacht aan te besteden en heeft een interessante bijdrage geleverd wat op pagina 3 en 4 te lezen is.

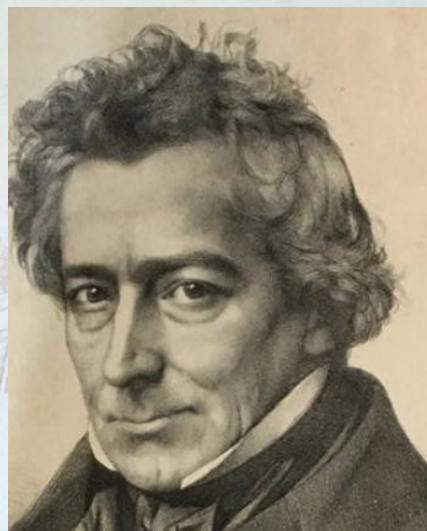
Steef woont momenteel in Ootmarsum en daarom is er ook summier aandacht besteed aan de geschiedenis van dit fraaie Twentse stedeke.

Lopen met Jacob van Lennep.

Toen we in de buurt van Ootmarsum kwamen, werd de landstreek mooi. Voor ons stak de torenspits van het stadje omhoog uit goud dat door donkere bossen omringd was. In de verte bleef het oog op bergen rusten. Het slot van Bentheim pronkte op een van de bertorens van Noordhoorn en Nijenhuis stonden aan de voet daarvan.

In Ootmarsum stapten wij uit bij het posthuis. Ik wandelde in de haar omstreken rond. In een landerij van anderhalve morgen zag ik en weiden. Ze zijn van stedelingen die ze hier voor fl. 11 per jaar zen. Wat verder zag ik een grote open plek en een vervallen dieren-drie grote visvijvers in elkaar overliefen door buizen of watergeleivale beekjes die de tuinen om de stad besproeien, maken de hele een bekoorlijk oord.

Het boek van Jacob van Lennep staat vol met dergelijke verhalen, mooi geïllustreerd met schetsen en schilderijen uit die tijd. Een aanrader voor elke genealoog.

opeens
geel graan
de grauwe
gen en de

stad en
dertig koei-
laten gra-
tuin, waar
ders. De
vallei tot

Geschiedenis

Rond 770 werd in Ootmarsum een van de eerste kerkjes in Twente gebouwd. In november 917 stierf Radboud, bisschop van Utrecht, in Ootmarsum. Ootmarsum was rond het jaar 1000 een van de grootste parochies in Twente, westwaarts strekte het zich oorspronkelijk tot en met Almelo uit.

In de middeleeuwen floreerde de handel in Ootmarsum, vanwege de gunstige ligging; zowel aan een belangrijke noord-zuid-route als aan de route West-Nederland - Noord-Duitsland. Rond 1300 werden aan Ootmarsum stadsrechten verleend. Vervolgens werd Ootmarsum, met de aanleg van een dubbele rij grachten en aarden wallen, een vestingstad. In het kader van de Tachtigjarige Oorlog vestigden Spanjaarden zich in Ootmarsum. Zij werden in 1597 door legers van prins Maurits uit Ootmarsum verdreven, waarna de vesting ontmanteld werd. Een kogel in de kerk herinnert nog aan dit beleg.

Ten zuiden van het stadje lag een commanderie van de Duitse Orde. Later werd dit de havezate Huis Ootmarsum. Zowel stad als Huis zijn vereeuwigd door Jacob van Ruysdael (circa 1628-1682).

Gezicht op Ootmarsum van Jacob Ruysdael ca. 1670

Sculptuur van de Poaskearls

Bestuurscul- tuur

De veelgehoorde conclusie als er weer eens misstanden in het functioneren van de overheid worden blootgelegd, is dat 'we' naar een andere bestuurscultuur moeten. De toeslagenaffaire, de wijze waarop vluchtelingen wordt behandeld, de opkomst van windmolens en zonneparken, het gemeentelijk afvalbeleid, de verlenging van rijbewijzen, de controle op mensen in de bijstand, de schuldvraag voor huizenverzakkingen langs een Overijssels kanaal, bonussen aan bestuurders van slecht presterende pensioenfondsen, de groeiende kloof tussen hoge en lage inkomens, het zijn zaken waar men zich al dan niet terecht over kan opwinden.

Bij de term 'bestuurscultuur' gaat het om de manier, de gewoontes en de gebruiken waarop leidinggevend en omgaan met elkaar en met de organisatie waaraan zij leiding geven en wat de overheid betreft vooral over de bejegening van burgers.

Macht en tegenmacht zijn sleutelwoorden, net als transparantie en vertrouwen. Maar de oplossing voor het probleem is niet eenvoudig, alleen al omdat de probleemstelling niet eenvoudig is.

In een artikel in NRC werd onlangs als belangrijke oor-

Tom

spannen voet met de nog steeds toenemende individualisering in de samenleving: ikke, ikke, ikke ...

Niet alleen in de politiek, maar ook in het bedrijfsleven, in andere organisaties en in verenigingen, wordt geklaagd over de bestuurscultuur. Het institutionele wantrouwen dat bij vrijwel alle overheidsinstanties uitgangspunt is in de relatie met de burger, leidt tot steeds meer bureaucratie. Voor van alles en nog wat moet de burger van de overheid toestemming hebben, niet alleen tijdens de coronacrisis. Tot in detail moet verantwoording worden afgelegd of moet de overheid worden geïnformeerd over allerlei activiteiten. Het gevolg is een toenemend wederzijds wantrouwen en irritatie.

Ook veel ambtenaren zijn het zat om burgers en bedrijven te moeten lastig vallen met verregaande controles en informatievragen. Maar 'het management' van overheidsinstanties is uiterst risicomijdend in zijn taakopvatting en verlangt steeds meer overheidsinterventie. Het zeer versnipperde politieke landschap vraagt voortdurend om gedetailleerde compromissen en regeerakkoorden. Uitvoeringsdiensten zoals de Belasting en de IND en handhavingdiensten, zoals de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) gaan op basis daarvan soms rigide te werk, zonder oog te hebben voor bijzondere omstandigheden.

Voor managers van zulke overheidsdiensten geldt de

"Today's theme is
'Getting Beyond Group Think.'"

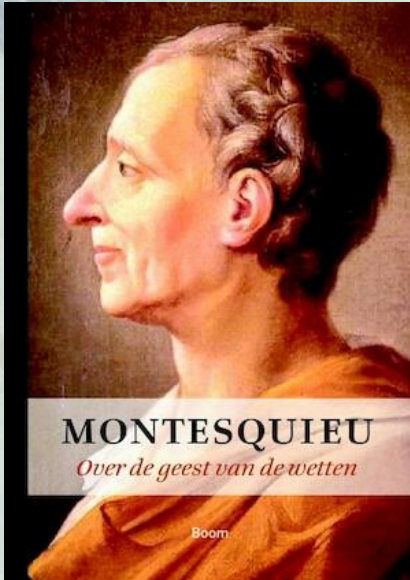
zaak van de ontwrichting van vooral de politieke bestuurscultuur, gewezen op het fenomeen 'groupthink', een term ontleend aan Orwells 1984, en gepopulariseerd door William Whyte, die het in 1952 omschreef als 'een

Wet van Parkinson: hoe meer zaken, personeel, budget en taken, hoe belangrijker je bent en hoe meer je verdient. De regelgeving komt eveneens tot stand onder invloed van deze denkwijze. Regels worden zo veel mogelijk volledig 'dichtgetimmerd', waardoor er voor uitvoerders en handhavers weinig beleidsvrijheid overblijft. Wetgeving wordt daardoor omvangrijker en ontoegankelijker. Bovendien zijn regels dikwijls in onbegrijpelijke taal geschreven, want het zijn niet meer vakjuristen maar beleidsmakers die de regels bedenken. Aldus ook de conclusie van Tjibbe Joustra, onlangs in een vraaggesprek.

Lange tijd kon men bij de rechter weinig bereiken tegen onwelgevallig overheidsoptreden. Dat heeft vooral te maken met een strikte opvatting over de

scheiding van machten (Montesquieu), die de rechter slechts een marginale toesingsbevoegdheid overlaat.

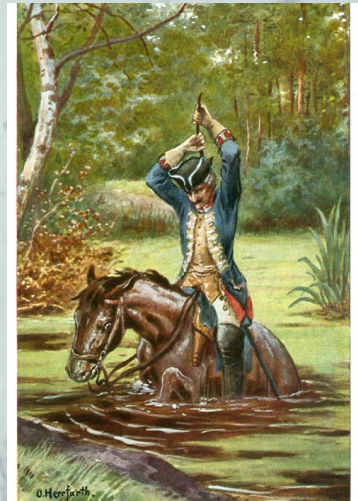
De huidige vicevoorzitter van de Raad van State lijkt de bestuursrechtspraak als vluchtheuvel voor de burger te willen versterken. De bekritiseerde rol van de Raad van State in de toeslagenkwestie was mede aanleiding voor Thom de Graaf

om deze kritiek ter harte te nemen. De bestuursrechter is de laatste maanden onmiskenbaar minder 'meegaand' met de overheid geworden en wijst beroepen tegen overheidsbesluiten meer dan voordien toe. Nog onlangs werd bijvoorbeeld de gemeente Enschede veroordeeld om de procedure van het bestemmingsplan voor de Boeldershoek over te doen en werden bijna alle argumenten van

omwonenden tegen dat plan geground verklaard, nadat de gemeenteraad deze, ingefluisterd door Twence, terzijde had geschoven (www.rechtspraak.nl: ECLI:NL:RVS:2021:226).

Onder druk wordt alles vloeibaar. De druk die momenteel op de bestuurscultuur wordt gezet zal dan ook ongetwijfeld leiden tot veranderingen. We kunnen dit zien als de 'Baron von Münchhausen positie'. Iedereen kent het verhaal van de tragische Duitse baron die door eigen toedoen in schier onmogelijke omstandigheden verzeild raakt en zich daar zelf uit moest zien te redden. Bekendste verhaal is dat van het moeras, waaruit de baron zich, inclusief paard, aan zijn eigen haren weet op te trekken. We kunnen dat verhaal opvatten als een eenvoudige en literaire vertaling van de filosofisch ingewikkelde stelling dat de politiek een autonoom domein is dat zijn eigen grenzen moet stellen. Niet alleen in het kader van de kabinetsformatie wordt momenteel al gesleuteld aan de nationale bestuurscultuur, ook op provinciaal en lokaal niveau begint de bezinning op gang te komen. Of de politiek kans ziet om zich aan de eigen haren uit een spreekwoordelijk of zelf gecreëerd moeras trekken is de grote vraag.

Zodra wij weer fysiek bij elkaar mogen zijn, moeten we het er nog maar eens over hebben !

Co van Zundert

Weer een negentiger in onze club !

Het zal trouwe leden van de club van Past Rotarians Drienermarke ongetwijfeld niet zijn ontgaan dat we er weer een krasse negentiger bij hebben gekregen: Roel van der Valk trad vrijdag 7 mei tot dit elitegilde toe. (Steef Weijers en Leo Verbeek gingen hem voor.) Wij kennen Roel als vitaal en betrokken. Hij is en denkt actief en heeft nog niet zo lang geleden zijn beroepspraatje (over windturbines) nog eens geactualiseerd. Wij wensen Roel nog vele gezonde jaren toe en hopen dat hij ons straks weer regelmatig met zijn aanwezigheid in de clubbijeenkomsten mag verblijden.

Het Konggebergte *bergen die maar 100 jaar bestaan hebben*

Martien Molenaar

Enige tijd geleden zat ik weer eens te bladeren in een heruitgave van de eerste versie van de Bosatlas. De oorspronkelijke uitgave was van 1877. Bij het blad met de kaart van Afrika viel mijn oog op iets vreemds. Daarop was in West Afrika een bergketen getekend, die liep ongeveer van wat nu Senegal is tot in het huidige Nigeria. En dat vond ik raar, want die bergen waren me helemaal niet bekend. Sterker nog, in 2009 moest ik voor het werk naar Ghana en Guinee Bissau. Juleke reisde die keer met me mee en we hebben toen de kans genomen om met een auto van vrienden in een paar dagen de reis te maken van Accra, de hoofdstad van Ghana, naar Ouagadougou, de hoofdstad van Guinee Bissau. De reis ging voor een deel door het stroomgebied van rivier de Volta en ik weet het zeker dat daar geen bergen te bekennen waren, hoewel dat volgens die oude kaart wel zou moeten. Wat was hier aan de hand?

Aan het eind van de 18de eeuw werd de geograaf Mungo Park naar Afrika gestuurd om de bronnen van Niger te vinden. Men vermoedde dat er in dat deel van Afrika veel goud te vinden was. Zijn journalen waren zeer populair en werden veel gelezen, dat paste goed in de romantische sfeer van toen. James Rennell was een beroemd kaartenmaker in die tijd, hij was mede oprichter van de Britse Geographical Society. Hij las en interpreteerde de journalen en voegde er zelfs nog een appendix aan toe waarin hij de

door Park waargenomen geografie verder omschreef. Zijn fantasie ging daarbij een beetje met hem op de loop. Park had op afstand twee of drie bergtoppen gezien. Rennell maakte hier een hele keten van, met de naam Konggebergte, naar een koninkrijk dat in het huidige Ivoorkust lag. De stad bestaat nog steeds. Hij was zo gezaghebbend dat andere cartografen dat zonder meer van hem overnamen.

En zo kwamen deze bergen ook in de eerste versie van de Bosatlas terecht.

Pas in 1889 constateerde de Franse ontdekkingsreiziger Louis-Gustave Binger dat dit gebergte helemaal niet bestond. En daarmee verdween het weer van de kaart. In de uitgave van de Bosatlas van 1902 en daarna kwam het gebergte dan ook niet meer voor. Dus het heeft al met al zo'n 100 jaar bestaan, hetgeen zeer kort is voor bergen.

Vrijheidssonnet

Voor sommigen is vrijheid witte wijn
op een terrasje, zonder irritant vaccin
met Easyjet naar Griekenland
en hard voor Ajax hossen op het plein.

Voor anderen is vrijheid slechts het recht
om morgen te ontwaken en te mogen
bestaan in plaats van zonder mededogen
te worden afgebroken en geknecht.

Dus als een volksmenner en halvegare
coronawappies op Bevrijdingsdag
beweren dat het een ander is

dan gun ik hun een gele ster en ware
vervolgung om hun stuitend zelfbeklag
te spiegelen aan de geschiedenis.

Ilja Leonard Pfeijffer.

Mirjam Verbeek stuurde naast het Omara vers ook nog het volgend bericht.

Inmiddels is Leo aardig bij aan het komen van 14 dagen
ziekenhuis: het was een spannende en vermoeiende tijd!
En met de benenwagen als enige vervoermiddel in het al-
ledaagse leven is de actieradius zeer beperkt